

Nieuwsbrief Stichting Atlantikwall Museum Noordwijk.

Jaargang 2008, nummer 2

Augustus 2008

Redactie: Dirk Zweers
Redactieadres:
Post: Thorbeckestraat 32, 2221 RE Katwijk;
E-mail: info@atlantikwall.nl

- **Voorwoord van de voorzitter Stichting AWMN.**

Het thema ‘Dijk in Duin’ is in Noordwijk in twee opzichten actueel. Allereerst als echte dijk, een verdedigingslinie tegen het water. Dat project is onlangs gereed gekomen, zodat we de eerste decennia weer verzekerd zijn van droge voeten.

Met het tweede bedoel ik de ‘dijk’ welke in de vorm van de Atlantikwall door de Duitsers is gebouwd als verdedigingslinie om onze bevrijders vanuit Engeland tegen te houden. Een ‘dijk’ die daarna geheel onder het zand is verdwenen. En daarover wil ik het verder hebben.

De eerste fase van ons ‘project bunkercomplex Noordduinen’ is zonder meer fantastisch verlopen. Er is enorm veel werk verricht door grote aantallen enthousiaste vrijwilligers. Zeker als het gaat om het weghalen van het zand. We zijn dit stadium thans echter al ver voorbij. Het gaat nu elke zaterdag om het nog verder verhogen van de kwaliteit. En dat gaat super! Maar het is nog niet af. Er moet nog veel werk worden verricht, bijvoorbeeld aan de oude Leitstand.

Voor de tweede fase, het uitgraven en herstellen van het noordelijke gedeelte, hebben we de benodigde vergunningen en het geld nog niet. Dat gedeelte is ook complexer omdat er daar wel grote instortingen zijn. Dat betekent dat we veel meer in het beschermde duingebied moeten weggraven en dat is lastiger voor het verkrijgen van de vergunningen. En het betekent dat het bouwkundig herstel van het gangenstelsel veel duurder zal zijn.

Voor de vergunningen en het geld hiervoor, zijn we afhankelijk van de gemeente Noordwijk, de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland, diverse Ministeries etc.

Dat betekent dat we resultaten moeten kunnen laten zien. En dat is meer dan het zandvrij maken van het zuidelijke gedeelte. Dat is uiteraard belangrijk, sterker, de basis. Maar we moeten kunnen aantonen dat we ook verder gaan door het complex te herstellen en te verfraaien. We moeten met bezoekersaantallen aantonen dat er volop belangstelling is. Dat we voldoende vrijwilligers op de been kunnen brengen voor de werkzaamheden en het gidsen. Dat ons initiatief gedragen wordt door sponsorbijdragen vanuit serviceclubs, bedrijfsleven en burgerij. En dat we als Stichting in relatie tot onze uitgaven ook een financieel verantwoord beleid voeren en al een ‘potje met geld’ hebben als basis voor de tweede fase.

Vanuit al die overwegingen heb ik ondanks de begrijpelijke vragen van veel vrijwilligers en mede-bestuursleden niet overhaast willen handelen en nog even gewacht met het aanvragen van de nieuw benodigde vergunningen voor het noordelijke gedeelte.

Dat moment begint nu wel te komen: we zijn nu een stuk verder dan vorig jaar. We kunnen daadwerkelijk laten zien dat het goed zit met onze Stichting, het herstel van het zuidelijke gedeelte, het aantal vrijwilligers, de

bezoekersaantallen, onze inzet voor de natuur/vleermuizen, de sponsoring vanuit diverse geledingen uit de samenleving, en onze financiën.

Kortom, we kunnen trots zijn op wat we met elkaar, vrijwilligers, sponsors en bestuur, hebben gerealiseerd. En dat gaan we ook uitdragen. Juist ook om te komen tot de gewenste uitbreidingen.

De komende tijd gaan we daarom een mooie brochure maken van ons project. Over datgene wat is bereikt en wat we nog graag willen. Zo'n boekwerkje kan ons helpen bij het verkrijgen van de benodigde vergunningen en financiële bijdragen vanuit de diverse overheden.

Op dit moment ben ik bezig met het eerste concept. Medio september wil ik dit concept graag bespreken met het bestuur en de vrijwilligers zodat we een breed draagvlak krijgen. Eind september moet dan de definitieve versie gereed zijn, zodat we begin oktober met de gemeente Noordwijk hierover verder kunnen overleggen. Medio/eind oktober kunnen we dan de diverse vergunningen gaan aanvragen.

Met deze zorgvuldige maar noodzakelijke aanpak verwacht ik dat we in mei 2009 een aanvang kunnen maken met de 2^e fase van 'onze dijk'!

Victor Salman, voorzitter.

- **Op bezoek bij het bunkerarchief.**

Onlangs zijn voor bunker-liefhebbers boeiende archieven vanuit het archiefdepot van het Ministerie van Defensie overgebracht naar het Nationaal Archief, waardoor deze nu in principe door elke burger zonder restricties ter inzage zijn.

Het Nationaal Archief heeft hier publiciteit aan gegeven door op zaterdag 17 mei jl. een publieksmiddag te organiseren, waar Cor Hagenbeek en Johan Gieske heen zijn gegaan.

De middag begon om 13.00 uur met een rondleiding door het archiefdepot van het Nationaal Archief. Deze overheidsinstelling, gelegen direct naast station Den Haag CS, beheert circa 80 strekkende kilometers plankruimte aan archieven die van landelijk belang zijn om tot in lengte van dagen voor belangstellende burgers en anderen ter inzage te houden. Ook wordt er een schat aan tekeningen, kaarten en foto's beheerd. De laatste jaren worden ook veel archiefstukken digitaal bewaard en bronnen digitaal beschikbaar gemaakt, vaak via het internet. Na de indrukwekkende rondleiding was er een bakkie, en werd kennisgemaakt met andere bunkerliefhebbers. Cor en Johan werden ter plekke gebombardeerd als vertegenwoordigers van Noordwijk. Na het bakkie werd een presentatie gegeven door John Verbeek, een collega van Cees Neisingh, kenner op het gebied van (Duitse) verdedigingswerken. Hij vertelde over de achtergronden van het bunkerarchief.

Het bunkerarchief is de weerslag van het werk van het Bureau Registratie Verdedigingswerken (BRV), een inmiddels opgeheven onderdeel van de genie. Taak van dit landmacht-onderdeel was om aan het begin van de koude oorlog, omstreeks 1950, een nauwkeurige inventarisatie te maken van alle door de bezetters gebouwde verdedigingswerken. Doel van de inventarisatie was vooral om te bezien welke verdedigingswerken eventueel nog een militair doel in de koude oorlog zouden kunnen dienen. Voor de inventarisatie werd uitgebreid veldwerk gedaan door genie-militairen en burger-ambtenaren. Hr. Verbeek zette in zijn presentatie beknopt uiteen hoe het bunkerarchief in elkaar zat, en lichtte enkele eigenaardigheden van de door BRV gebruikte wijze van documenteren toe.

Door dit alles zijn Cor en Johan zo nieuwsgierig geworden dat zij zich hebben ingeschreven als bezoeker, en op een dinsdagavond de studiezaal bezochten. Na raadplegen van de toegangsklapper op het bunkerarchief (2.13.167) hebben zij 3 dozen van Noordwijk, resp. inv. nrs. 918, 919 en 920 opgevraagd. Deze werden voor hen uit het depot gehaald, na een kwartiertje waren de dozen beschikbaar. De inhoud van de dozen was om wild enthousiast van te worden! Zo troffen Cor en Johan in de doos met inventarisnr. 920 een heel grote tekening van “onze” S414 aan. De avond is omgevlogen, en Cor en Johan zullen zeker nog eens gaan. Het totale bunkerarchief kent ruim 1100 inventarisnummers, en beslaat bijna 34 strekkende meters plankruimte.

Voor wie ook dit archief wil bekijken: men dient zich als bezoeker éénmalig te laten registreren (kosteloos!), hiervoor is een geldig legitimatiebewijs noodzakelijk. In de studiezaal mag men uitsluitend een blocnote, 1 pen of potlood in een doorzichtige zak of tas, en evt. een laptop zonder tas meebrengen. Voor zaken die niet mee mogen zijn er bagagekluisjes in de garderobe. Indien men geen wachttijd voor het opvragen van stukken kwijt wil zijn, kan men vooraf de stukken reserveren; de genoemde inventarisnummers zijn dan wél noodzakelijk. Zie voor verdere details, zoals openingstijden studiezaal en bibliotheek, de website van het Nationaal Archief.

Bron: Nationaal Archief Magazine 2008 / 2, pagina 2.

Internet: www.nationaalarchief.nl

Deze bijdrage is aangedragen door Cor Hagenbeek, en door Dirk Zweers bewerkt.

- **Oeps!**

Geheel ten onrechte is in de vorige nieuwsbrief de naam van Ruud Boot niet vermeld bij de opsomming van de bestuursleden van de Stichting AWMN. Excuses voor deze omissie.